

Základní škola a Mateřská škola generála Pattona Dýšina, příspěvková organizace se sídlem Školní 229, 33002 Dýšina		
PROGRAM ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVISTĚ		
Č.j.: VP12/2023	Spisový znak: 1.4	Skartační znak: A 10
Vydal:	Mgr. David Klimeš, ředitel školy	
Nabývá platnosti ode dne:	1.9. 2023	
Nabývá účinnosti ode dne:	1.9.2023	
Změny jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.		

1. Charakteristika a zajištění poradenských služeb ve škole

- 1.1. Školní poradenské pracoviště zajišťuje poskytování a koordinaci preventivních, pedagogických, psychologických a poradenských služeb přímo ve škole, dále poskytuje bezplatné poradenské a konzultační služby žákům, jejich rodičům a pedagogům.
- 1.2. Pomáhá jim při zvládnutí a řešení výchovných, vztahových a výukových potíží.
- 1.3. Spolupracuje s vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky, včetně mateřské školy.
- 1.4. Spolupracuje se specializovanými poradenskými zařízeními (PPP, SPC, SVP, úřad práce, orgány péče o dítě). Pracovníci školního poradenského pracoviště se scházejí pravidelně, dle situace mimořádně.
- 1.5. Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na (cíle ŠPP):
 - poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
 - sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
 - prevenci školní neúspěšnosti,
 - kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
 - podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
 - podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
 - průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
 - včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
 - předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
 - průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,

- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

2. Základní principy a zásady práce ve škole

- 2.1. Poradenství a primární prevence jsou součástí každodenního života školy.
- 2.2. Dobré klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základními kameny prevence a realizují se s plnou podporou vedení školy a s podporou celého pedagogického sboru.
- 2.3. Klíčovými osobami a nositeli poradenského a preventivního působení na škole je vedení školy, výchovný poradce a školní metodik prevence, kariérový poradce, třídní učitelé, školní psycholog (je-li funkce obsazena)
- 2.4. Spolupracujícími subjekty jsou školská poradenská zařízení a nestátní neziskové organizace v širokém okolí školy.
- 2.5. Školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogická centra) poskytují metodickou podporu naší škole, zejména školnímu metodikovi prevence a výchovnému a kariérovému poradci, a intervenci v podobě jak individuální práce se žáky a rodiči, tak prostřednictvím programů pro celé třídy.
- 2.6. Neziskové organizace nabízejí ucelené programy specifické prevence – zejména závislostí a aktuálních problémů různých věkových skupin žáků. Tyto programy naše škola pravidelně využívá.
- 2.7. Při výběru nabízených programů metodik prevence pečlivě zjišťuje reference jak o programu, tak i o organizaci.
- 2.8. Při realizaci programů vycházíme ze zásady, že efektivní působení je takové, které je kontinuální, promyšlené s jasně definovaným cílem.
- 2.9. Všichni pedagogové v naší škole si plně uvědomují, že sebestoprověřitelnější program prevence nezabrání rizikovému vývoji některých žáků. Potom není v kompetenci školy problém vyřešit, ale delegovat péči o takového jedince jinam – obvykle pedagogicko-psychologickým poradnám nebo dalším zařízením, které posoudí další možnosti péče o takového jedince a škole doporučí konkrétní postup.

3. Legislativní rámec

- 3.1. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v aktuálním znění.
- 3.2. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v aktuálním znění.
- 3.3. Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v aktuálním znění. § Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.
- 3.4. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v aktuálním znění.

4. Pracovníci školního poradenského pracoviště

4.1. Výchovní poradce

4.1.1. Výchovní poradce (dále jen VP) je pedagogickým pracovníkem školy, který absolvoval specializační studium a působí v rámci systému výchovného poradenství ve škole. Výchovní poradce představuje základní úroveň poradenského systému. Učitelé, žáci i rodiče ho mohou požádat o pomoc při řešení obtížného případu.

4.1.2. Představuje spojovací článek mezi školou a školskými poradenskými zařízeními při řešení výchovných problémů. V rámci školy může VP poskytnout pomoc učitelům i při řešení problémů vyplývajících z nepřijatelného chování některých žáků. VP a učitelé mohou také využít možnosti spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče či oddělení dětské psychiatrie.

4.1.3. Standardní činnosti výchovného poradce

4.1.3.1. Poradenské činnosti

- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
- Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni. Využívá k tomu pohovoru s učiteli, výstupů z pedagogických rad.
- Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních. Se školskými poradenskými zařízeními komunikuje v případě vzdělávacích obtíží či dispozic.
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

4.1.3.2. Metodické a informační činnosti

- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
 - s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
 - s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
 - v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.

- Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
- Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

4.2. Školní metodik prevence

4.2.1. Školní metodik prevence (dále jen ŠMP) je pedagogickým pracovníkem školy, který absolvoval specializační studium k výkonu specializačních činností. ŠMP se orientuje ve všech možnostech preventivních programů a pomáhá ve škole tvořit celý rámec preventivního programu školy – minimálního preventivního programu (koordinuje tvorbu a realizaci Minimálního preventivního programu školy).

4.2.2. Představuje spojovací článek mezi školou a školskými poradenskými zařízeními v rámci prevence.

4.2.3. Standardní činnosti školního metodika prevence

4.2.3.1. Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli. Spolupracuje se školním psychologem.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole. Využívá k tomu pohovorů s učiteli, podkladů k pedagogickým radám a třídnické hodiny.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

4.2.3.2. Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci, především záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.

- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Zjišťuje potřeby a podává řediteli školy návrh na DVPP.
- Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání. Spolupracuje se školním psychologem.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování. Se školskými poradenskými zařízeními komunikuje v případě výchovných obtíží či dispozic.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

4.2.3.3. Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

4.3. Kariérový poradce

4.3.1. Kariérový poradce (dále jen KP) je pedagogickým pracovníkem školy, který absolvoval specializační studium a poskytuje žákům především závěrečných ročníků poradenství v oblasti dalšího studia či profesní orientace.

4.3.2. Představuje spojovací článek mezi školou a organizacemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím, ÚP a subjekty zajišťujícími další studium či profesní orientaci žáků školy.

4.3.3. Standardní činnosti kariérového poradce

4.3.3.1. Poradenské činnosti

- Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků
- Koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
- Základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
- Individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,
- Poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem
- Zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
- Poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám
- Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

4.3.3.2. Metodické a informační činnosti

- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků.
- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
- Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.

4.4. Školní psycholog

4.4.1. Školní psycholog poskytuje podporu VP, MP a KP z hlediska své psychologické erudice.

4.4.2. Účastní se porad ŠPP a dle potřeby poskytuje podporu žákům, dětem, pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům dětí a žáků, a to individuální konzultací, skupinovou prací či osvětovou činností (besedy).

4.4.3. Standardní činnosti školního psychologa

4.4.3.1. Diagnostika a depistáž

- Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Depistáž specifických poruch učení a výchovných problémů žáků. Spolupracuje s výchovným poradcem a metodikem prevence. Spolupráce při vyhledávání nadaných žáků či žáků potřebujících podporu.
- Zjišťování sociálního klimatu ve třídě.

4.4.3.2. Konzultační, poradenské a intervenční práce

- Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory či individuálního vzdělávacího plánu a vedení. Spolupracuje s výchovným poradcem.
- Individuální případová práce se žáky v osobních problémech, zejména konzultace a vedení.
- Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání.
- Konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí.
- Krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.
- Prevence školního neúspěchu žáků, zejména náprava a vedení.
- Spolupráce s kariérovým poradcem při poskytování kariérového poradenství žákům.
- Podpora spolupráce třídy a třídního učitele.
- Podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole a školském zařízení.

4.4.3.3. Metodická práce a vzdělávací činnost

- Participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Metodická podpora při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Metodická pomoc učitelům.
- Besedy a osvěta zákonným zástupcům.

5. Třístupňový model péče ŠPP

- 5.1. Škola pracuje v případě řešení výukových a výchovných obtíží v rámci tzv. třístupňového modelu péče. Umožňuje to fungování školního poradenského pracoviště a zapojení poradenských pracovníků poradenských služeb školy.

1.stupeň

Individualizovaná pomoc učitele

- 5.2. Učitel/třídní učitel eviduje počáteční obtíže žáků, provádí pedagogickou diagnostiku pro zjištění žakových vzdělávacích specifik, realizuje dopomoc v hodinách a případně i občasnou pomoc mimo vyučování. Vytváří podnětové materiály „na míru“ individuálních vzdělávacích potřeb žáka, spolupracuje s rodiči pro překonávání obtíží. Konzultuje své postupy s pracovníky ŠPP. Pokud se obtíže žáka nevyřeší v průběhu této etapy, iniciuje učitel po dohodě s rodiči řešení problému žáka v prostředí školy ve spolupráci s ŠPP.

2. stupeň

Plán pedagogické podpory

- 5.3. Je vytvářen po dohodě s rodiči na pomoc žákovi s problémy ve vzdělávání, je strukturovaný, cílený na jednotlivé předměty a přístupy k žákovi, definuje silné a slabé stránky žáka, podílí se na něm učitel/třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a školním psychologem, popř. metodikem prevence.
- 5.4. V této etapě je možné pracovat se žáky v rámci vyučování i mimo něj, s případným využitím skupinových forem péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pokud ani tento přístup nepomáhá vyřešit vzdělávací obtíže žáka, je po analýze realizovaných přístupů rodičům doporučeno komplexní pedagogicko-psychologické vyšetření ve školském poradenském zařízení.

3. stupeň

Individuální vzdělávací plán

- 5.5. Žák, u kterého nedošlo k překonání vzdělávacích obtíží v rámci stupně 1 a posléze 2, je na základě žádosti rodiče komplexně vyšetřen školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologická poradna), v případě potvrzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka může být po jejich žádosti vypracováván individuální vzdělávací plán, ve kterém jsou definovány vzdělávací cíle a mohou být také doporučeny a posléze realizovány odborné intervence v rámci školy dle poradnou navrhovaných podpůrných opatření. Škola spolupracuje se školským poradenským zařízením na pravidelném vyhodnocování IVP, iniciuje kontrolní vyšetření dle závěrů doporučených postupů ze školského poradenského pracoviště.

6. Kontakty ŠPP

Výchovný poradce

Mgr. Renata Šilhánková

Telefon: 774 989 735

E-mail: silhankova@zsdysina.cz

Konzultační hodiny pro žáky: kdykoliv po vzájemné domluvě

Konzultační hodiny pro rodiče: kdykoliv po předchozí domluvě

Školní metodik prevence

Mgr. Kateřina Palečková

Telefon: 737 285 323

E-mail: paleckova@zsdysina.cz

Konzultační hodiny pro žáky: kdykoliv po vzájemné domluvě

Konzultační hodiny pro rodiče: kdykoliv po předchozí domluvě

Kariérový poradce

Mgr. Alena Havelková

E-mail: havelkova@zsdysina.cz

Konzultační hodiny pro žáky: kdykoliv po vzájemné domluvě

Konzultační hodiny pro rodiče: kdykoliv po předchozí domluvě

Školní psycholog (od 1.12.2023)

Mgr. et Mgr. Michaela Šimanová

E-mail: simanova@zsdysina.cz

Konzultační hodiny pro žáky: kdykoliv po vzájemné domluvě

Konzultační hodiny pro rodiče: kdykoliv po předchozí domluvě

7. Spolupráce s odborníky a institucemi mimo školu

7.1. Školní poradenské pracoviště vytváří důležité odborné zázemí školy, které pomáhá zvyšovat kvalitu práce školy, a zlepšovat tak péči o žáka a jeho rodinu, a to i tehdy, pokud rodina se školou spolupracuje nedostatečně. Mezi nejdůležitější odborná pracoviště, se kterými škola spolupracuje, patří PPP a SPC. Ve spolupráci s nimi se řeší otázka vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně přípravy a realizace IVP. Spolupráce s odborníky mimo školu je nezbytná i v oblasti primární prevence a při řešení výchovných obtíží žáků.

7.2. V případě, že řešený problém přesahuje kompetence ŠPP a uvedených pracovišť, předávají členové ŠPP problém vedení školy, které komunikuje s SVP, OSPOD, Policií ČR ad.

8. Práce s informacemi

8.1. ŠPP zpracovává soubor informací o poradenských službách, které poskytuje žákům školy a jejich zákonným zástupcům. Přehled o charakteru těchto služeb je zakotven v plánu školního poradenského pracoviště. Informace o ŠPP a službách, které toto pracoviště poskytuje, jsou rodičům sdělovány při zahájení školní docházky, stejně jako pravidla pro poskytované služby. Informace a důvěrná data o žácích a jejich rodičích, která se poradenští pracovníci dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou chráněny dle zákona, podrobněji viz <https://www.zsdysina.cz/zakladni-skola/ochrana-osobnich-udaju/>

Mgr. David Klimeš
ředitel školy